

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

XIX. An, & quo pacto Beati videant libera consilia & decreta in Deo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

intellectus creatus est capax tam visionis essentialis, quam personarum: ergo non est, unde possit limitari ad solam visionem essentialis, vel personarum. Cuius ratio à priori est, quia ratio formalis, sub qua intellectus tendit ad Deum cognoscendum est intelligibilitas, quæ quia immediatè & proximè fundatur in ipsa ratione entis ut sic, totum Deum secundum totam suam entitatem, & intrinsecas perfectiones manifestat beato. Contrà verò, quia ratio formalis, sub qua persona tendit ad communicandam naturam, est communicabilitas, quæ est proprietas solius naturæ; & ratio formalis, sub qua tendit ad producendam personam, est producibilitas, quæ est, solius personalitatis propria, idèò Pater communicando Filio naturam, non communicat illi personalitatem propriam: nec producendo illius personam, producit simul & naturam. Consimiliter, quia ratio formalis, sub qua Verbum Diuinum tendit ad suppositandam naturam creatam, est adequata sustentatio talis naturæ, quæ præstita, natura non est capax ulterioris sustentationis, idèò potuit Verbum vniri hypostaticè naturæ humanæ, quin illi vnirentur reliquæ personæ.

345. Ad quartum concessâ sequelâ antecedentis, nego consequentiam; quoniam ad intuitiue cognoscendam potentiam obedientialem, cum quolibet ente creato suapte naturâ operatiuo identificatam, non est necesse distinctè, & in particulari cognoscere aliquem effectum supernaturalem, cuius illa est capax: sed sufficit in confuso, & in communi cognoscere, posse in ea, & per eam à Deo effici, quidquid contradictionem non inuoluit. Nam ex vi cognitionis intuitiue non cogimur distinctè cognoscere, nisi quæ formaliter, & intrinsecè sunt in re cognita: effectus autem supernaturales non sunt formaliter, & intrinsecè in potentia obedientiali, sed tantum extrinsecè, & terminatiuè. Respondeo secundò, negando, eum, qui intuitiue cognoscit creaturam, debere etiam cognoscere potentiam obedientialem, quia cum hæc non consistat in aliquo intrinseco ordine, aut respectu, sed in sola extrinseca connotatione ad effectus supernaturales, excedentes propriam naturam, non potest cognitâ tantum intrinsecè entitate & naturali potentiâ creaturæ, cognosci potentia obedientialis ipsius; quia cum intrinseca entitate, & potentiâ naturali creaturæ, non necessariò cognoscitur connotatio ad extrinsecos effectus supernaturales, in qua connotatione completur formaliter potentia obedientialis creaturæ. Ad quintum constat ex dictis.

SECTIO XIX.

An, & quo pacto Beati videant libera consilia & decreta in Deo?

346. **N**ihil ferè de hac controuersia antiquiores Scholastici: pauca quædam recentiores. Lege Molinam 1. p. q. 12. artic. 8. disput. 5. memb. 5. Bannez, ibidem §. His positis. Zumel ibidem art. 7. quæst. 1. ad argumenta ad primum. Granadum tract. 6. disput. 1. sect. 7. Fasolum 1. p. q. 12. artic. dubit. 3. obiect. 5. Suar. lib. 2. de Attrib. diuinis cap. 24.

347. Ratio verò dubitandi est, quoniam actus liber nullam perfectionem intrinsecam addit supra necessariam in Deo, siquidem Deus non vult per intrinsecam terminationem actus, sed per extrinsecam dumtaxat mutationem obiecti. Ergo aut omnes actus liberi necessariò in Deo cognoscuntur, cognitâ eius substantiâ & actu necessario, quo seipsum & creaturas possibiles diligit, aut nullo modo illi cognosci possunt in seipsis. Consequentia probatur, quia cum in seipsis non distinguantur ab actu necessario, aut simul cognoscuntur cum illo, aut nullo pacto cognosci poterunt in seipsis; quia ut possint in seipsis cognosci diuersâ cognitione, quâ cognoscitur actus necessarius, deberent aliquid superaddere actui necessario, alioqui si nihil addunt actui necessario, non poterunt videri diuersâ cognitione ab ea, quâ videtur actus ipse necessarius: ac proinde eo ipso, quo videtur actus necessarius, videbuntur etiâ actus liberi; cum ad vidèdos actus liberos in Deo, non sit opus videre aliquam perfectionem diuersam ab ipsa perfectione actus necessarij.

348. In contrarium autem est, quoniam multi ex his actibus videntur à beatis in verbo, cum tamen non omnes videantur à quolibet beato. Primum constat, quoniam multa futura libera videntur à beatis in verbo; nequeunt autem hæc in verbo videri, nisi visis actibus liberis diuinæ voluntatis, à quibus hæc futura, tanquam à proxima causa liberè determinante pendent: quemadmodum nequeunt videri possibilia in eodem verbo, nisi visâ omnipotentia Dei, à qua tanquâ à causa eminentiali productiua pendent. Secundum verò ostendo: quia cum huiusmodi actus liberi in Deo sint connexi cum effectibus futuris, si visâ substantia, aut actu necessario diuinæ voluntatis, necessariò etiam viderentur omnes actus liberi, cum iisdem etiam viderentur omnia futura libera; cum nequeat distinctè & in particulari videri actus liber diuinæ voluntatis, quin simul etiam videatur effectus futurus, cuius connotatione actus liber in Deo essentialiter constituitur. Vnde non est eadè ratio de potentia, quæ videri potest clarè & distinctè, nullo viso effectui in seipso: nâ potentia diuina nõ constituitur formaliter per connota-

tionem

tionem huius vel illius effectus in particulari, sed per connotationem omnium effectuum in communi: actus verò liber diuinæ voluntatis formaliter constituitur per connotationem huius, vel illius effectus in particulari. Cuius ratio est, quia potentia est principium vniuersale non magis huius, quàm illius effectus productiuum: actus verò liber diuinæ voluntatis est principium particulare liberè determinatiuum huius vel illius effectus in particulari: comparatur enim actus liber ad effectum futurum, sicut actio ad terminum: vnde sicut nequit cognosci distinctè actio, quin simul distinctè cognoscatur terminus; ita neque actus liber diuinæ voluntatis, quin simul cognoscatur effectus futurus, cuius est libera volitio. His positis vt certis, præsens controuersia tantum est, de modo, quo huiusmodi actus liberi in Deo cognoscuntur.

349. PRIMA sententia docet, eos à beatis cognosci in seipsis per intrinsecam terminationem liberam, quam in seipsis habent ad obiecta contingentia, ratione diuersam à terminatione necessaria, quam iidem actus habent ad obiecta necessaria, quæ libera terminatio actus, etsi cognosci nequeat sine cognitione obiecti, ad quod terminatur, re tamen ipsa aliqua perfectio cognoscitur per hanc liberam terminationem in actu libero, quæ non cognoscitur in actu ipso necessario. Fundamentum est, quia hæc libera terminatio in actu libero diuinæ voluntatis, est aliquid reale & intrinsecum, vtpotè vitale actui: atqui hæc libera terminatio potuit non esse in actu libero diuinæ voluntatis: igitur aliquid reale, ratione saltem distinctum cognoscitur in actu libero, quod non cognoscitur in actu necessario: atque adeò poterit in seipso cognosci, diuersà cognitione, quæ cognoscitur actus ipse necessarius, cum in se habeat aliquid, per quod possit diuersam cognitionem terminare. Hæc sententia sequitur ex opinione illorum, qui affirmant, actus liberos diuinæ voluntatis supra actum necessarium addere perfectionem realem intrinsecam, ratione saltem diuersam à perfectione actus necessarij, quæ potuit in Deo non esse: quam infra cum suo fundamento impugnabimus.

350. SECUNDA sententia affirmat, libera decreta Dei cognosci non posse à beatis, nisi à posteriori, cognitio nimirum effectibus, quorum sunt libera decreta. Fundamentum ractum est in ratione dubitandi, quia cum liberum decretum Dei nullam intrinsecam perfectionem addat actui necessario, impossibile est, illud videri in seipso, vt quid diuersum ab actu necessario: si enim non videtur, vt quid diuersum ab actu necessario, non poterit in seipso videri, vt formaliter liberum; quia vt formaliter liberum dicit aliquam formalitatem, quam non dicit vt formaliter necessarium: atque adeò si debet in seipso videri, vt formaliter liberum, debet in seipso videri cum aliqua perfectione,

cum qua non videtur, vt formaliter necessarium.

351. Sed neque hæc sententia placet: nam eo modo, quo decretum diuinum constituitur in seipso liberum, poterit à beato cognosci: ergo non tantum à posteriori, & per effectus futuros, sed etiam in seipso poterit à beato cognosci, nempe per illud idem, quo in seipso constituitur, quidquid illud sit.

352. TERTIA sententia asserit, liberum decretum Dei posse in seipso à beatis cognosci, non tamen sine cognitione effectus, per cuius connotationem constituitur in ratione liberi formaliter. Pro explicatione huius sententiæ, quam veriosem puto,

353. Notandum, actum liberum in Deo formaliter distingui ab actu necessario, per connotationem productionis, vel negationis productionis liberè à se dependentis: idem quippe actus, quatenus connotat productionem effectus, vel negationem productionis effectus, liberè à se dependentis, ex necessario fit liber: & sicut talem productionem, vel negationem productionis connotare potest absque vlla mutatione sui, per solam mutationem effectus; ita absque vlla mutatione sui poterit ex necessario fieri liber: & consequenter poterit cognosci vt liber, distinctus à necessario, absque eo, quòd aliqua perfectio intrinseca realis in eo cognoscatur, quæ non cognoscitur in actu necessario. Confirmatur, quia cum hæc libera connotatio productionis, vel negationis productionis, non sit per respectum aliquem intrinsecum, sed per puram connotationem extrinsecam, fundatam in essentiali dependentia effectus creati à libera voluntate Dei, non potest mutare intrinsecè actum diuinæ voluntatis. Hoc posito, probatur hæc sententia, & simul explicatur modus, quo possit actus liber in Deo cognosci.

354. Potest Deus peculiari lumine determinare intellectum beati ad notitiam sui actus, quatenus est actuale principium liberum huius, vel illius effectus, & simul ad claram notitiam talis effectus, vt liberè dependentis à tali actu: igitur potest peculiari notitiâ manifestare beatis sua libera consilia, & decreta. Consequentia patet. Antecedens probo, quia licet ad cognoscendum actum liberum Dei in seipso subiectiue, non sit necessarium diuersum lumen ab eo, quo idem actus cognoscitur, vt necessarius, quia vt sic non differt à necessario, est tamen necessariū ad cognoscendū illum terminatiue, secundum essentialem connotationem effectus liberè à se dependentis, vt sic enim inuoluit aliquid, quod nō inuoluit vt necessarius, nempe ipsam liberam productionem effectus, quam essentialiter connotat, vt liber formaliter est, atque adeò poterit vt liber cognosci cognitione diuersâ, quæ cognoscitur, vt necessarius: igitur non eo ipso, quo cognoscitur, vt necessarius, cognoscitur vt liber: quia vt liber debet cognosci secundum aliquid, secundum quod non cognoscitur vt necessarius.

355. *Obijcies 1.* Actus liber diuinæ voluntatis supra necessarium non addit, nisi solam connotationem effectus futuri, liberè à se dependentis: ergo ad illum videndum, vt distinctum formaliter ab actu necessario, sufficit videre effectum ipsum futurum. Resp. Dupliciter posse effectum futurum videri, vel in seipso, & per ipsum velut à posteriori simul cognosci actum diuinæ voluntatis, tanquam proximam causam ipsius, vel vt terminum diuinæ voluntatis, per cuius connotationem formaliter constituitur ipse actus liber diuinæ voluntatis. Primo modo supra negauimus, effectus futuros videri à beatis, non autem secundo modo.

356. *Obijcies 2.* Multa sunt libera decreta in Deo, quibus nulla respondet productio ad extra, cuiusmodi sunt omnia decreta conditionata, quibus Deus promittit aliquid futurum, sub conditione, quæ non secuta nihil producit ad extra: hæc enim decreta realiter sunt in Deo, nulla tamen illis respondet productio ad extra, ob defectum conditionis non adimpletæ. Confir. quia decretum Dei non solum est liberum in producendo hoc vel illo effectum, sed etiam in producendo effectum propter hunc vel illum finem, potest enim Deus propter varios fines eundem effectum producere: atqui hæc libertas diuini decreti propter hunc vel illum finem, nequit à beatis cognosci per connotationem alicuius productionis ad extra: tum quia nequit cognosci per connotationem productionis ipsiusmet effectus, qui propter talem peculiarem finem dicitur produci, cum idem omnino effectus inuariatus quoad suam productionem, fieri potuisset propter alium finem. Tum quia sæpe Deus finem, propter quem vnam rem producit, non manifestat per aliquam actionem extrinsecam, atque adeò nequit ille cognosci per connotationem alicuius productionis realis. Igitur ad cognoscendum liberum decretum in Deo nõ semper erit necessarium, illud cognoscere cum connotatione alicuius productionis ad extra, à se liberè dependentis. Resp. negando, esse vltimum liberum decretum actu existens in Deo, cui aliqua non respondeat realis productio, aut negatio realis productionis ad extra, vt infra, cum de voluntate Dei.

357. Ad prob. autem dicendum est, decreta conditionata, actu existentia in Deo, fundari in aliquo decreto absoluto de ipsa promissione rei sub conditione futuræ. Idem enim decretum, vt connotans promissionem liberè à se dependentem, est decretum absolutum & formale in Deo; vt verò connotans rem ipsam promissam sub conditione futuram, si conditio ponatur, est conditionatum & virtuale, vt supra infra. Ad Confirm. specialem finem, propter quem Deus solet rem aliquam producere, cognosci per ordinem ad mutationem alicuius rei, dependenter à qua, tanquam à fine & mortuo rem ipsam producit: vt specialis finis, propter què Deus voluit Verbum incarnari, fuit remedium pec-

cati, quo non existente, Verbum incarnatum non fuisset, atque adeò liberum decretum de incarnando Verbo propter talem finem connotat permissionem peccati, dependenter à quo Verbum fuit incarnatum: atque adeò nullum assignatur liberum decretum in Deo, cui aliqua realis mutatio ad extra non respondeat.

SECTIO XX.

An Beati ex vi visionis Dei videant aliquas creaturas in Verbo?

358. **H**Actenus de obiecto primario visionis beatæ, qui est Deus, nunc de secundario, quæ sunt creaturæ secundum proprium esse ipsarum, vt distinctum ab ipso esse increato Dei. Dupliciter enim possunt creaturæ videri in Deo; vno modo secundum esse eminentiale, quod habent in Deo, tanquam in causa eminentiali, & primo exemplari rerum omnium: quo pacto videre creaturas in Deo, est videre ipsam creatricem essentiam; quia hoc modo non differt esse creaturarum ab ipso esse increato Dei. Alio modo secundum esse proprium creaturarum, vt distinctum ab ipso esse increato Dei: quo modo creaturæ non sunt formaliter in Deo, sed tantum virtute, quantum possunt ab ipso secundum tale esse causari. Atque in hoc sensu proponitur quæstio propter Patres, sæpe docentes à beatis videri creaturas *in Verbo*.

359. Dicuntur autem creaturæ videri *in Verbo*, non quòd in eo tantum, vt distincto à reliquis personis, videantur, sed per appropriationem: quia nimirum sicut Verbum procedit per intellectionem Patris, ita opera supernaturalia ad extra, pertinentia ad intellectum, attribuuntur Verbo. Quemadmodum, quia Spiritus sanctus procedit per voluntatem, opera supernaturalia, spectantia ad voluntatem creatam, attribuuntur Spiritui sancto: sicut & opera diuinæ potentie ad extra tribuuntur soli Patri, eò quòd ipse per potentiam secundam ad intra est primum principium omnium diuinarum processuum. Quæstio igitur est, an eadem visione, quæ videtur Dei essentia, simul videantur aliquæ obiecta creata.

360. PRIMA sententia negat. Est Aureoli quodlib. 10. q. 4. Maioris in 3. dist. 14. q. 3. concl. 2. & in 4. dist. 49. q. 16. §. *Tenec igitur*, Ochami in 4. q. 13. art. 3. Gabrielis in 3. dist. 14. Notabile vltimo, Aliacensis in 1. q. 12. art. 3. §. *His præmissis*. Vasquez 1. p. disp. 50. c. 7. Fundamentum est, quia licet non repugnet, eadem visione videri Deum, & creaturas, saltem concomitanter cum Deo, tamen facilius saluantur reuelationes, quæ successu temporis sunt beatis, si dicamus, has reuelationes fieri distinctam notitiã ab ipsa visione beata. Nam visio beata est inuariabilis, & quid-

Aureolus. Maior.

Ocham. Gabriel. Aliacensis. Vasquez.

quid